

ΔΙΑΘΗΚΑΙ

ΤΩΝ

ΑΕΙΜΝΗΣΤΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ

ΤΩΝ

ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑΙ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΛΕΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ

1887

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἐκδίδοντες τὰς διαθήκας τῶν ἀειμνήστων εὐεργετῶν τῶν Ἰωαννίνων, τῆς ἀπανταχοῦ τηλαυγοῦς ταύτης κεφαλῆς τῆς Ἠπείρου, νομίζομεν ὅτι ἐπιτελοῦμεν καθῆκον οὐ μόνον πρὸς τὴν ἱερὰν αὐτῶν μνήμην, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν πατρίδα, ἣτις δέον νὰ γινώσκη αἰωνίως τὰ ὀνόματα καὶ τὰς ἀγαθοεργίας τῶν τιμαλφεστάτων τέκνων της. Ἡ ἱστορία ἡμῶν ἀπὸ πολλῶν ἤδη γενεῶν δὲν ἔχει ὁμολογουμένως νὰ ἐπιδείξῃ εὐγενεστέρους καὶ καρπιμωτέρους ἀγῶνας ἢ τοὺς φιλοτίμους μόχθους τῶν πατέρων ἐκείνων, οἵτινες ἐμπεφορημένοι ἐνθέου ἔρωτος πρὸς τὴν γενέθλιον αὐτῶν ἐστίαν καὶ ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἐν ξένη γῆ κατατρυχόμενοι ἠδυνήθησαν νὰ συγκομίσωσιν ἐντίμους καρποὺς ἵνα παραδώσωσιν ἡμῖν αὐτοὺς ὡς ἐφόδια πρὸς τὴν χριστιανικὴν καὶ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν σωτηρίαν. Ἐστω ἀθάνατος καὶ εὐλογημένη ἡ σεπτὴ μνήμη τῶν φιλοστόργων τούτων γονέων, εἰς τὴν ἀρετὴν τῶν ὁποίων ὀφείλομεν τὸ φῶς τῆς γνώσεως καὶ τὴν παρηγορίαν, τὸν σπόρον τοῦ εὐγενοῦς ἀνθρωπισμοῦ καὶ τῶν χρηστῶν ἐλπίδων ἐν τῷ μέλλοντι!

Δημοσιεύομεν ὧδε τὰς ἱερὰς αὐτῶν ἐντολάς χωρὶς νὰ ἀναγράψωμεν ἄλλο τι περὶ τοῦ βίου των, διότι τίς ἀγνοεῖ, ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἔζησαν ἀφανῶς καὶ ἐν χριστιανικῇ ταπεινοφροσύνῃ ἵνα ἀποθάνωσιν ὡς στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ καὶ ὡς ἄφωνοι μάρτυρες τοῦ κηρύγματός Του; Ἐπειτα τίς ἡ χρεῖα λόγων καὶ ἱστορικῶν ἀπομνημονευμάτων εἰς τοὺς εὐεργέτας τούτους, ὧν ἡ μὲν ζωὴ ὑπῆρξεν ἐμπράκτως τε καὶ κατὰ διάνοιαν διηνεκῆς καὶ ἐνθερμος ἀφοσίωσις εἰς τὴν πατρίδα, ὁ δὲ θάνατος ἐφάνη ὡς λαμπρὰ ἀποκάλυψις ψυχικῶν προτερημάτων ἀξίων αἰωνίας λατρείας καὶ μακαριότητος; Αἱ διαθήκαι αὐτῶν εἶνε ἀληθῶς τὸ καθαρῶτατον κάτοπτρον τοῦ βίου των καὶ τὸ εὐγλωττότατον ἐγκώμιον τῆς ἀρετῆς των. Μία καὶ ἡ αὐτὴ ψυχὴ διαπνέει αὐτὰς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἡ πνοὴ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης, τοῦ θερμοῦ ζήλου πρὸς τὰ καλὰ καὶ τῆς πατρικῆς φιλοστοργίας. Οὐδὲν ἀναγράφεται ἐν αὐταῖς περὶ τῶν ἀνεκδιηγῆτων

πικριῶν καὶ ταλαιπωριῶν, δι' ὧν οἱ εὐσεβεῖς ἐκεῖνοι πατέρες ἠδηνήθησαν νὰ συλλέξωσι τοσοῦτους καρπούς ἵνα θρέψωσι καὶ ἐξευγενίσωσι τὰ τέκνα τῆς πατρίδος, ἵνα σώσωσι τὰ ὀρφανὰ καὶ τοὺς πτωχοὺς ἀπὸ τῆς δυστυχίας καὶ ἵνα χορηγήσωσι τὰ πρὸς νοσηλείαν καὶ θεραπείαν τῶν ἀσθενούντων. Πάντες ὑπέστησαν μαρτυρικῶς τὰ δεινὰ τῆς ἐξορίας, κατεπάλαισαν τὴν πενίαν καὶ τὴν ἄλλην κακοδαιμονίαν χωρὶς νὰ ρήξωσιν ποτε φωνὴν ἐπιδείξεως ἢ ἀγανακτήσεως καὶ κατεφρόνησαν μαρτυρικῶς τῶν κινδύνων μόνον ἵνα ἀνακουφίσωσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῶν κακώσεων σκληρᾶς τύχης καὶ ἀπὸ τοῦ βάρους μακραίωνος ὀρφανίας. Εἶνε ἀληθές, ὅτι ἄλλαι πόλεις καὶ ἄλλοι λαοὶ ἔχουσι νὰ ἐπιδείξωσι πλουσιωτέρους εὐεργέτας, ἔργα καὶ ἰδρύματα αὐτῶν μεγαλοπρεπέστερα, καρπούς πολὺ δαψιλεστέρους καὶ γονιμωτέρους ἴσως, ἀλλ' ἡ αἰωνία ὑπεροχὴ τῶν ἀειμνήστων ἡμῶν πατέρων ἔγκειται ὁμολογουμένως ἐν τῇ βαθύτητι τῆς ἀγνῆς προαιρέσεως καὶ τοῦ φρονήματος, ἐν τῇ θαυμαστῇ καρτερίᾳ τῶν πόνων καὶ τῶν κακοπαθειῶν καὶ ἐν τῇ ἐνθουσιώδει πίστει εἰς τὴν ἀγιότητα τοῦ σκοποῦ. Διὰ τοῦτο αἱ διαθῆκαι αὐτῶν δὲν εἶνε μόνον τεκμήρια τῆς ψυχικῆς εὐγενείας καὶ καλοκάγαθίας των, ἐφ' αἷς ὀφείλομεν αὐτοῖς αἰωνίαν εὐγνωμοσύνην, ἀλλὰ καὶ μνημεῖα μαρτυροῦντα τὴν ἀπαράμιλλον ἐγκράτειαν αὐτῶν καὶ αὐταπάρησιν. Εἶθε νὰ χρησιμεύσωσιν αὐταὶ εἰς πᾶσαν γενεὰν ὡς κέντρα καὶ παραδείγματα πατρικῶν ἀρετῶν, δι' ὧν μόνον εἶνε ἐφικτὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς εὐημερίας καὶ τοῦ ὑγιοῦς πολιτισμοῦ.

Αἱ διαθῆκαι αὐταὶ ἐκδίδονται ἀκριβῶς ὡς εὐρέθησαν συντεταγμέναι ἄνευ γραμματικῶν διορθώσεων. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλα ἀρχαῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐλέη κληροδοτηθέντα εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννιτῶν εἴτε διὰ διαθηκῶν, αἵτινες ἀπώλοντο, εἴτε ἄνευ τοιούτων. Παρελείφθη μόνον ἐνταῦθα ἡ διαθήκη τῶν κορυφαίων τῆς Ἠπείρου εὐεργετῶν, τῶν ἀοιδίμων ἀδελφῶν Ζωσιμᾶ, διότι αὕτη ὑπάρχει πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐκδεδομένη ἐν ἰδίῳ τεύχει ἑλληνιστὶ καὶ ῥωσιστῖ.

XXVIII

ΔΙΑΘΗΚΗ

ΠΑΥΛΟΥ Α. ΠΑΠΠΑΦΙΛΟΥ

(Ἀντίγραφον ἐκ τοῦ πρωτοτύπου).

Ὁ Ἰωαννίνων ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ ἐπικυροῖ τὴν

Ἐν ὀνόματι τῆς Παναγίας ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἀμήν.

Σήμερον τὴν ἐνδεκάτην τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου, τοῦ ἔτους χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ δευτέρου, ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Σάββατον, ἐν Ἰωαννίνοις, ἐγὼ ὁ ὑποφαινόμενος Παῦλος μόνος υἱὸς καὶ κληρονόμος τοῦ ποτὲ Ἀναστασίου Παππαφίλου, καὶ τῆς ποτὲ Ζωῆς Ἀναστασίου Μελαῖ, κάτοικος Ἰωαννίνων, γεννηθεὶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, σώας ἔχων τὰς φρένας, τὸν δὲ νοῦν καὶ τὸ σῶμα ὑγείᾳ, σκεφθεὶς τὸ βέβαιον τοῦ θανάτου καὶ τὸ ἀβέβαιον τῆς ὥρας αὐτοῦ, μὴ ἔχων οὔτε ἀνιόντας οὔτε κατιόντας συγγενεῖς, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ διαθέσω πρὸς τὸ παρὸν μέρος τῆς περιουσίας μου, συμφώνως μὲ τοὺς Αὐτοκρατορικοὺς Ῥωσικοὺς Νόμους, διαθέτω αὐτὸ διὰ τῆς παρούσης ἰδιοχείρου Διαθήκης μου ὡς ἔπεται.

Ἐγκαταλείπω καὶ παραχωρῶ μετὰ τὴν ἀποβίωσίν μου εἰς τὴν Χριστιανικὴν Κοινότητα τῆς πόλεως Ἰωαννίνων τὸ ἐν τῷ Θησαυροφυλακίῳ τῆς Πετροπόλεως ἐν ὀνόματι τῆς μακαρίτι-

δος μητρός μου Ζωῆς, καὶ πρὸ δεκαετίας μεταβίβασθὲν ἐν ὀνόματί μου τοκοφόρον Γραμμάτιον ὑπ' ἀριθμὸν ἑκατὸν μία χιλιάδα τριακόσια πεντήκοντα ἑννέα, 101,359 καὶ ἐκ ρουβλίων ἀργυρῶν δύο χιλιάδων ἑκατὸν τεσσαράκοντα τριῶν ἀριθ. 2143, ἐγκαθιστῶν κληρονόμον μου τὴν εἰρημένην Κοινότητα, ἐκτελεστὰς δὲ τῆς παρούσης μου Διαθήκης τὴν κατὰ καιρὸν ὀλομέλειαν τῆς τῶν ἀγαθοεργῶν Καταστημάτων ἐπιτροπῆς, ἣτις λαμβάνουσα ἑξαμηνιαίως τὸν τόκον, ἀφοῦ ἐξοδεύῃ ἐξ αὐτοῦ αἰωνίως κατ' ἔτος διὰ μίαν Ἀρχιερατικὴν ἐν ὀνόματί μου λειτουργίαν, ἐν ἣ νὰ μνημονεύωνται τὰ ὀνόματα τῶν γονέων μου καὶ τὰ τῆς οἰκογενείας μου ἅπαντα, ἐναλλάξ τὸ ἐν ἔτος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῇ ἐπιλεγομένῃ τοῦ Ἀρχιμανδρείου, τὸ δὲ ἕτερον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἀγίου Νικολάου τῆς πατρικῆς ἐνορίας μου τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, ἐν τῇ τακτῇ ἐορτῇ τῶν ἀγίων καὶ πανευφύμων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, μὲ τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν νὰ διατηρῆ ἓνα πτωχὸν χρηστοθήτη πολίτην μαθητὴν ἐν τοῖς Δημοτικαῖς Σχολείοις· ἀλλ' ἐν περιπτώσει καθ' ἣν παρουσιασθῶσι πολλοὶ τοιοῦτοι, νὰ κληρώνωνται, προτιμωμένου καὶ ἄνευ κλήρου τυχόντος πτωχοῦ τινος συγγενόπαιδος μέχρι τοῦ ἐβδόμου βαθμοῦ συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου. Ἐν περιπτώσει, δὲ καθ' ἣν παρουσιασθῆ παῖς συνάμα πτωχὸς καὶ γονέων ὀρφανός, νὰ προτιμᾶται παντὸς ἄλλου πτωχοῦ (ἐκτὸς τοῦ ὡς ἐρρέθη συγγενόπαιδος μέχρις ὅτου βαθμηδὸν ἐκλείψῃ καὶ ὁ ὅρος οὗτος)· ἀλλ' ἐν περιπτώσει καθ' ἣν παρουσιασθῶσι τοιοῦτοι πολλοί, νὰ κληρώνωνται καὶ οὗτοι ἵνα μείνῃ μόνος εἷς, ὅστις ἐὰν ἔχῃ ἐπιθυμίαν νὰ μαθητεύσῃ καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Σχολῇ, νὰ ἐξακολουθῆ ἢ ἐκ μέρους μου ὑπότροφία του μέχρι τῆς τελευταίας τάξεως τῶν σχολιακῶν μαθημάτων, δυναμένων ἀποκαταστήσαι αὐτὸν καλὸν χριστιανόν, τίμιον πολίτην, ἔμπορον ἢ τεχνίτην, καὶ πλεόν οὔ. Ἄμα δὲ τελειόνη πᾶς ὑπότροφος τὸ ὡς ἀνωτέρω διαγραφὲν στάδιόν του, νὰ ἀντικαθίσταται δι' ἄλλου κατὰ τὸν ὡς ἀνωτέρω ἐκφρασθέντα τρόπον. Ἡ ἐγκάρδιος αὕτη θέλησίς μου ἐπιθυμῶ

ελοφύγως τὰ ἐκτελῆται ἀμερολήπτως καὶ κατὰ γράμμα, καὶ διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὴν κατὰ καιρὸν ὀλομέλειαν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἀγαθοεργῶν Καταστημάτων ἵνα συμμορφωθῇ καθ' ὀλοκληρίαν μὲ τὰ ἐν τῇ παρούσῃ τῆς ἐπιθυμίας μου διατασσόμενα· ἀλλ' ἐν περίπτώσει καθ' ἣν, ὃ μὴ γένοιτο, παραλείψῃ τι κατὰ τὸ μέχρι τοῦδε εἰωθὸς (ἄς μοὶ συγχωρηθῇ ἡ ἔκφρασις αὕτη) ὃ κατὰ καιρὸν Μητροπολίτης Ἰωαννίνων καὶ οἱ πλάγιοι συγγενεῖς μου μετὰ τῶν τυχόντων εὐπατριδῶν συνάμα ἢ καὶ ἰδιαιτέρως ὁ καθεὶς ἐξ αὐτῶν ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀναφερθῇ κατὰ τῶν μὴ συμμορφωθησομένων μὲ τὰ παρ' ἐμοῦ διατασσόμενα εἰς τὸ ἐνταῦθα σεβαστὸν Αὐτοκρατορικὸν Ῥωσικὸν Προξενεῖον, παρακαλούμενον ἐν ὀνόματι ἐμοῦ τε καὶ αὐτοῦ ἵνα παρέξῃ τὴν συνδρομὴν του καὶ ἐπαναγάγῃ αὐτοὺς εἰς τὰ νόμιμα αὐτῶν καθήκοντα.

Αὕτη εἶν' ἡ τελευταία βούλησίς μου, ἡ ὁποία, ἂν τυχὸν δι' ὁποιονδήποτε λόγον δὲν ἰσχύσῃ ὡς Διαθήκη, διατάσσω νὰ χύσῃ ὡς Κῶδὲς κελλος.

Ἐν Ἰωαννίνοις τὴν ἐνδεκάτην τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τοῦ ἔτους χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἐβδομηκοστοῦ δευτέρου, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον.

» Ὁ Διαθέτης ΠΑΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΠΑΠΙΑΦΙΔΟΥ.

† Ὁ Περιστερᾶς ΚΥΡΙΑΛΟΣ μαρτυρεῖ.

» Ὁ Πρωτοσύγκελλος ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ ΣΥΝΑΪΤΗΣ μαρτυρῶ.

» Ὁ Ἀρχιμανδρίτης ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ καὶ ἐφημέριος μαρτυρῶ.

» Ὁ ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΡΑΔΟΣ διδάκτωρ τῆς φιλοσ. καὶ καθηγητῆς τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων μαρτυρῶ.

» ΚΥΡΚΑΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΟΥΡΛΑ μαρτυρῶ.

(Γ. Σ) Παροῦσαν καὶ τὸ γνήσιον τῶν ὑπογραφῶν

Ἐν Ἰωαννίνοις 1872 δὺο 10βρίου 8.

Le Consulat Impérial de Russie en Epire certifie l'authen-

ticité de la signature de M^{sr} Sophronios Métropolitain de Janina apposée au testament actuel enregistré dans le livre des actes du dit Consulat ce 13 Décembre v. s. 1872 sub N° 62 à Janina.

N° 63.

(T. Σ.)

Pour le Consul
le secrétaire
J. KRYLOW.
